

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคจากสถาบันการเงินของข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคจากสถาบันการเงิน และเพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคจากสถาบันการเงินของข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือตอนบน โดยทำการศึกษาจากข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือตอนบนทั้งหมด 160 ราย ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาและลำดับความสำคัญ

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือตอนบนส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการระดับ 6-7 อายุราชการระหว่าง 11-15 ปี และมีสมาชิกในครอบครัวที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี และผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู 1-3 คน มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน 20,000-30,000 บาท หรือรายได้เฉลี่ยต่อคนเดือนละ 28,750 บาท และมีค่าใช้จ่ายในการครองชีพของครัวเรือนเฉลี่ยเดือนละ 10,001-20,000 บาท หรือเฉลี่ยคนละ 19,939 บาท

ด้านพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคจากสถาบันการเงินพบว่า ข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือตอนบนใช้สินเชื่อจำนวน 113 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.63 ส่วนอีกร้อยละ 29.37 หรือ 47 ราย ไม่ใช้สินเชื่อ โดยข้าราชการมีการใช้สินเชื่อ 4 ประเภท คือ สินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อบัตรเครดิต และสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในจำนวนนี้สินเชื่ออสังหาริมทรัพย์เป็นสินเชื่อที่มีผู้ใ้มากที่สุดจำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาเป็นสินเชื่อส่วนบุคคลและสินเชื่อบัตรเครดิต ร้อยละ 21.11 และร้อยละ 20.56 ตามลำดับ ส่วนสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นสินเชื่อที่มีข้าราชการใ้ใช้น้อยที่สุดมีจำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.33 โดยวงเงินกู้จากสินเชื่อทุกประเภทมีจำนวนทั้งสิ้น 74,626,606 บาท หรือข้าราชการมีหนี้สินต่อคนจำนวน 466,416 บาท ในจำนวนนี้สินเชื่ออสังหาริมทรัพย์มีวงเงินกู้

สูงสุด 60,709,900 บาท หรือร้อยละ 81.62 รองลงมาเป็นสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ วงเงิน 9,253,000 บาท หรือร้อยละ 12.40 ที่เหลือเป็นสินเชื่อบัตรเครดิตวงเงิน 2,570,580 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.44 และสินเชื่อส่วนบุคคล วงเงิน 1,895,126 บาท หรือร้อยละ 2.54

การใช้สินเชื่อของข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือตอนบนส่วนใหญ่ใช้สินเชื่อจากธนาคารเฉพาะกิจ เช่น ธนาคารอาคารสงเคราะห์และธนาคารออมสิน จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาเป็นการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร เช่น บริษัท จีอีแคปปิตอล (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท อีออนธนสินทรัพย์ไทยแลนด์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีข้าราชการใช้บริการ 52 ราย หรือร้อยละ 28.88 และแหล่งเงินทุนอื่น ๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน เงินกู้นอกระบบ และสหกรณ์ออมทรัพย์กรมประชาสัมพันธ์ มีจำนวน 46 ราย หรือร้อยละ 25.56 และธนาคารพาณิชย์มีผู้ใช้บริการ 28 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 16.28 ในจำนวนนี้มีการขอสินเชื่อจากธนาคารอาคารสงเคราะห์มากที่สุด มีวงเงินกู้ 43,447,900 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.22 รองลงมาเป็นการออมสิน วงเงินกู้ 7,373,000 บาท หรือร้อยละ 9.88 และสหกรณ์ออมทรัพย์กรมประชาสัมพันธ์ วงเงินกู้ 6,220,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.33 สินเชื่อเพื่อซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นสินเชื่อที่ข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือตอนบนมีเงินผ่อนเฉลี่ยต่อเดือนสูงที่สุดรายละ 7,030 บาท รองลงมาเป็นสินเชื่อเพื่อการปลูกสร้างบ้านมีเงินผ่อนเฉลี่ยต่อเดือนรายละ 6,493 บาท และสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์มีเงินผ่อนเฉลี่ยต่อเดือนรายละ 6,393 บาท

ส่วนการติดต่อกับแหล่งสินเชื่อ ข้าราชการส่วนใหญ่ติดต่อกับแหล่งสินเชื่อด้วยตนเอง จำนวน 106 ราย หรือร้อยละ 64.24 รองลงมาเป็นการติดต่อกับพนักงานของสถาบันการเงิน จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.42 และติดต่อผ่านเพื่อนญาติ พี่น้อง และวิธีอื่น จำนวน 11 ราย หรือร้อยละ 6.67 สำหรับการรับภาระหนี้สิน ข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือตอนบนส่วนใหญ่ต้องรับภาระในการผ่อนชำระหนี้ด้วยตนเอง จำนวน 72 ราย หรือร้อยละ 63.73 รองลงมาเป็นการผ่อนชำระระหว่างตนเองกับคู่สมรส โดยคิดเป็นร้อยละ 31.98 หรือ จำนวน 35 ราย และคู่สมรสเป็นผู้ผ่อนชำระหนี้มีจำนวน 3 ราย หรือร้อยละ 2.65 ส่วนใหญ่มีอัตราส่วนของเงินที่ต้องผ่อนชำระต่อรายได้ร้อยละ 26-50 จำนวน 61 ราย หรือร้อยละ 38.13 รองลงมาคือมีสัดส่วนของเงินที่ต้องผ่อนชำระสินเชื่อต่ำกว่าร้อยละ 25 ของรายได้ มีจำนวน 40 ราย หรือร้อยละ 25.0 และข้าราชการที่ไม่ต้องผ่อนชำระสินเชื่อมีจำนวน 37 ราย หรือร้อยละ 23.13 ส่วนที่เหลือมีสัดส่วนของจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระมากกว่าร้อยละ 51 ของรายได้

ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคจากสถาบันการเงินของข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระพึ่งพิงมีมาก การที่ประเทศมีภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น ความต้องการซื้อสินทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ข้าราชการประสบปัญหาด้านสุขภาพ

และข้าราชการถูกลดขั้นเงินเดือนหรือลาออกจากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคจากสถาบันการเงินของข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือตอนบนมากเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ ปัจจัยจากการที่ประเทศมีภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยรวม 3.38 ลำดับที่ 2 ปัจจัยด้านข้าราชการต้องการซื้อทรัพย์สินเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยรวม 3.33 ลำดับที่ 3 ปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระพึ่งพิงมีมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 3.05 ลำดับที่ 4 ปัจจัยด้านข้าราชการประสบปัญหาด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยรวม 2.53 โดยทั้ง 4 ปัจจัยมีผลปานกลางต่อการใช้บริการสินเชื่อ และลำดับที่ 5 ปัจจัยด้านข้าราชการถูกลดขั้นเงินเดือนหรือลาออกจากการงาน มีค่าเฉลี่ยรวม 2.08 หมายความว่า มีผลน้อยต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภค

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคจำแนกตามเพศพบว่ามีความแตกต่างกัน โดยในข้าราชการเพศชายพบว่า การที่ประเทศมีภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคมากที่สุด รองลงมาเป็นความต้องการซื้อทรัพย์สินเพิ่มขึ้น และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระพึ่งพิงมีมากมีค่าเฉลี่ย 3.11 ส่วนข้าราชการเพศหญิงพบว่าปัจจัยด้านความต้องการซื้อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคมากที่สุด รองลงมาเป็นภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระพึ่งพิงมีมาก ส่วนข้าราชการเพศหญิงระบุว่าความต้องการซื้อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคมากที่สุด รองลงมาเป็นภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระพึ่งพิงมีมาก

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคจำแนกตามระดับพบว่ามีความแตกต่างกัน ซึ่งในกลุ่มข้าราชการระดับ 2-5 พบว่าปัจจัยด้านความต้องการซื้อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยจากการที่ประเทศมีภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น และปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระพึ่งพิงมีมาก ขณะที่กลุ่มข้าราชการระดับ 6-7 พบว่าปัจจัยด้านภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้นมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยด้านความต้องการซื้อทรัพย์สินเพิ่มขึ้น และปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระพึ่งพิงมีมากขึ้น ส่วนข้าราชการระดับ 8-9 พบว่าปัจจัยจากการที่ประเทศมีภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้นมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยด้านความต้องการซื้อทรัพย์สินเพิ่มขึ้น และปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระพึ่งพิงมีมากขึ้น

สำหรับปัญหาในการให้สินเชื่อพบว่าข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือตอนบนมีปัญหา 3 ประการ คือ ปัญหาการได้รับการปฏิเสธการให้สินเชื่อ ปัญหาการขอสินเชื่อ และปัญหาจากการใช้บริการจากแหล่งสินเชื่อ โดยมีข้าราชการที่ไม่เคยได้รับการปฏิเสธ ร้อยละ 34.38 และเคยได้รับการปฏิเสธจากแหล่งสินเชื่อ ร้อยละ 65.62 โดยมีสาเหตุมาจากรายได้ไม่เพียงพอ หลักประกันไม่

เพียงพอ ไม่มีรายการเดินผ่านบัญชีธนาคาร (Statement) ค่าของกึ่งชีวิตอุปสงค์และระยะเวลาในการผ่อนชำระเกินกว่าอายุราชการ ส่วนปัญหาในการขอสินเชื่อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงคิดเป็นร้อยละ 31.77 รองลงมาเป็นแหล่งสินเชื่อให้วงเงินสินเชื่อร้อยละ 17.68 และอัตราค่าธรรมเนียมการกู้เงินสูง ร้อยละ 13.26 ส่วนปัญหาจากการใช้บริการสินเชื่อจากแหล่งสินเชื่อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของแหล่งสินเชื่อชี้แจงและให้คำแนะนำไม่ละเอียด คิดเป็นร้อยละ 22.15 รองลงมาเป็นขั้นตอนในการให้สินเชื่อมีมาก/เสียเวลารอนาน ร้อยละ 19.88 และแหล่งสินเชื่อไม่รักษาความลับของลูกค้า คิดเป็นร้อยละ 17.92

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภคจากสถาบันการเงินของข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ในภาคเหนือตอนบน ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับแหล่งสินเชื่อ

1) จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สินเชื่อตั้งหาริมทรัพย์ พบว่าข้าราชการส่วนใหญ่ใช้สินเชื่อเพื่อการปลูกสร้างบ้าน โดยส่วนใหญ่ใช้สินเชื่อจากธนาคารอาคารสงเคราะห์แต่ธนาคารพาณิชย์มีผู้ใช้สินเชื่อค่อนข้างน้อย มีระยะเวลาในการผ่อนชำระ 16-25 ปี และเงินผ่อนเฉลี่ยต่อเดือนรายละ 6,493 บาท ดังนั้นแหล่งสินเชื่อที่เป็นธนาคารพาณิชย์จึงควรเพิ่มระยะเวลาในการผ่อนชำระและลดเงื่อนไขของการค้ำประกันให้น้อยลง เพื่อมุ่งใจให้ข้าราชการหันมาใช้บริการเพิ่มขึ้น

2) จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สินเชื่อบัตรเครดิต พบว่าข้าราชการถือครองบัตรเครดิตซึ่งออกโดยสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารและข้าราชการไม่มีบัตรเครดิตใช้มีส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยผู้ที่ถือครองบัตรเครดิตกลับไม่ใช่บัตรเครดิตที่ถือครองอยู่ ซึ่งอาจเนื่องมาจากการใช้บัตรเครดิตทำให้ต้องจ่ายอัตราดอกเบี้ยสูง ดังนั้นแหล่งสินเชื่อที่ออกบัตรเครดิตจึงควรปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่อปีลง ส่วนแหล่งสินเชื่อบัตรเครดิตนั้นข้าราชการส่วนใหญ่ใช้บัตรเครดิตเคทีซี (KTC) ของบริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของธนาคารกรุงไทยและเงินเดือนของข้าราชการส่วนใหญ่ก็ต้องใช้บริการจากธนาคารกรุงไทย ทั้งนี้หากแหล่งสินเชื่อบัตรเครดิตแห่งอื่น ๆ ต้องการกลุ่มลูกค้าที่เป็นข้าราชการอาจทำความเข้าใจความตกลงกับกรมประชาสัมพันธ์หรือหน่วยงานต้นสังกัดของข้าราชการทำการหักหนี้สินที่ต้องผ่อนชำระรายเดือน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าโดยที่ไม่ต้องเดินทางไปชำระรายเดือนด้วยตนเอง

3) จากการวิเคราะห์สินเชื่อส่วนบุคคล พบว่าข้าราชการส่วนใหญ่ใช้สินเชื่อเพื่อซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า คอมพิวเตอร์และกล้องดิจิทัล จากบริษัท อีออนธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) จำกัด

(มหาชน) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-Bank) แต่มีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง คือมากกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ซึ่งหากแหล่งเงินเชื่ออื่น ๆ ต้องการให้ข้าราชการใช้เงินเชื่อส่วนบุคคล ประเภทนี้อาจต้องปรับลดอัตราดอกเบี้ยในการผ่อนชำระสินค้าให้ต่ำกว่าสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารและลดเงื่อนไขของการปล่อยสินเชื่อให้น้อยลง เช่น การค้ำประกัน เงินผ่อนต้องงวด หรืออาจเพิ่มการให้บริการสินเชื่อเพื่อซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า คอมพิวเตอร์และกล้องดิจิทัลให้กับข้าราชการ

4) จากการวิเคราะห์สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ พบว่าข้าราชการใช้สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์มากที่สุด โดยใช้สินเชื่อจากสหกรณ์ออมทรัพย์กรมประชาสัมพันธ์และให้ผ่อนชำระในระยะเวลาที่ยาวนานกว่าแหล่งเงินเชื่ออื่น ๆ แต่สินเชื่อซึ่งเป็นแหล่งเงินเชื่อที่ให้บริการเช่าซื้อรถยนต์โดยตรงกลับมีการใช้ที่น้อยกว่า ซึ่งสินเชื่อซึ่งอาจต้องเพิ่มระยะเวลาในการผ่อนชำระให้ยาวนานขึ้นและลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่อปีลง เพื่อให้ข้าราชการหันมาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น

5) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการบริโภค พบว่าเพศหญิงให้ความสำคัญกับการซื้อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากที่สุด ซึ่งแหล่งเงินเชื่อควรเน้นกลุ่มเป้าหมายไปที่เพศหญิงมากกว่าเพศชาย เนื่องจากลักษณะนิสัยของเพศหญิงจะชอบการจับจ่ายใช้สอยมากกว่าเพศชายและมักเป็นสินค้าสิ้นค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า ทั้งนี้ข้าราชการระดับ 2-5 ให้ความสำคัญกับการซื้อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากที่สุดเช่นกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากความต้องการซื้อสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าเพื่อมาอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในครอบครัว ดังนั้นแหล่งเงินเชื่อควรเน้นการให้สินเชื่อส่วนบุคคลประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าแก่ข้าราชการในระดับดังกล่าวแต่ในกลุ่มข้าราชการระดับ 6-9 ควรเน้นการให้สินเชื่อสังหาริมทรัพย์

6) แหล่งเงินเชื่อควรปรับปรุงการให้บริการของพนักงานในการชี้แจงและให้คำแนะนำแก่ลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าเกิดความเข้าใจ ส่งผลให้หันมาใช้บริการสินเชื่อมากขึ้น

7) แหล่งเงินเชื่อควรปรับลดอัตราค่าธรรมเนียมการกู้ยืมและให้วงเงินสินเชื่อเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการชักจูงใจให้ข้าราชการหันไปใช้บริการเพิ่มมากขึ้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับกรมประชาสัมพันธ์

1) สหกรณ์ออมทรัพย์กรมประชาสัมพันธ์ ควรปรับปรุงเงื่อนไขการปล่อยกู้ให้สามารถปล่อยกู้แก่สมาชิกได้มากขึ้น เช่น ลดขั้นตอนในการประเมินหลักทรัพย์ให้มีขั้นตอนน้อยลง และเพิ่มระยะเวลาในการผ่อนชำระให้นานขึ้น เพื่อให้ข้าราชการตั้งแต่ระดับ 5 ลงมา ได้มีโอกาสในการขอสินเชื่อจากสหกรณ์ออมทรัพย์กรมประชาสัมพันธ์ได้มากขึ้น โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อการเคหะพร้อมกับลดวงเงินกู้เพื่อการซื้อรถยนต์ลงไม่ให้เกินรายละ 1,000,000 บาท เพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง

2) กรมประชาสัมพันธ์ควรปรับปรุงระเบียบการเบิกจ่ายค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานล่วงเวลาให้มีความทันสมัย รวดเร็ว และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อช่วยเหลือให้ข้าราชการได้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปฏิบัติงานล่วงเวลา ซึ่งเป็นรายได้อื่นนอกเหนือจากเงินเดือน

3) กรมประชาสัมพันธ์ควรลดขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลให้มีระยะเวลาและขั้นตอนที่น้อยลง เพื่อให้ข้าราชการต้องสำรองเงินจ่ายค่ารักษาพยาบาลเป็นเวลานาน ซึ่งจะช่วยลดการใช้สินเชื่อจากบัตรเครดิตจากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-Bank)

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a stylized elephant facing left, with a traditional Thai umbrella (parasol) above its head. The elephant is surrounded by a circular border containing the text 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964'. There are also decorative floral motifs on either side of the elephant.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved